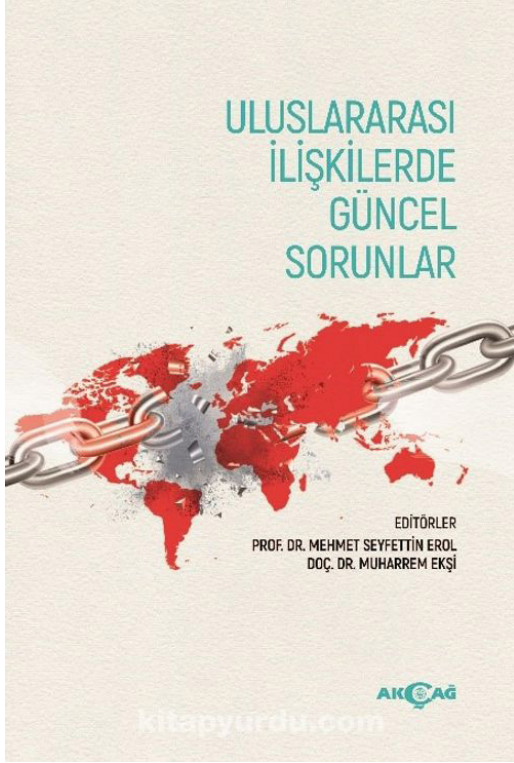

**MEHMET SEYFETTİN EROL – MUHARREM EKŞİ,
ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE GÜNCEL SORUNLAR, AKÇAĞ
YAYINLARI, ANKARA 2019, 508 S.***

Mehmet Seyfettin Erol – Muharrem Ekşi, Current Problems in International Relations, Akçağ Publications, Ankara 2019, 508 pgs.

Kadir Ertaç ÇELİK**

Prof. Dr. Mehmet Seyfettin Erol ve Doç. Dr. Muharrem Ekşi'nin editörlüğünde Akçağ Yayınları tarafından (2019 yılında) yayımlanan "Uluslararası İlişkilerde Güncel Sorunlar" adlı çalışmanın seçilmesinin en temel nedenlerinin başında; uluslararası ilişkilerde gerek küresel düzeyde gerekse bölgesel ve alt sistemler düzeyinde günümüz itibarıyla uluslararası barış ve istikrarı bozucu ve sisteme yönelik yıkıcı etkileri bünyesinde barındıran politik ve güvenlik merkezli olmak üzere ekonomik, toplumsal, askeri

vb. sorunların eserde ele alınmış olması gelmektedir. İncelenen çalışmanın değerine binaen belirtilmesi gereken bir diğer husus ise çalışmada sadece bahse konu sorunların betimlenmesinden ziyade bunların analitik bir şekilde incelenmesi ve ele alınan sorunlarla ilgili olarak kavramlara ve

* **Makale Geliş Tarihi:** 25.05.2020 **Yayına Kabul Tarihi:** 28.05.2020

** Arş. Gör., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İİBF Uluslararası İlişkiler Bölümü, e-posta: kadir.celik@hbv.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7856-9411.

**MEHMET SEYFETTİN EROL – MUHARREM EKŞİ,
ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE GÜNCEL SORUNLAR, AKÇAĞ
YAYINLARI, ANKARA 2019, 508 S.**

teorik çalışmalara da yer verildiği olgusudur. Dahası meseleler ele alınırken sosyal bilimlerin en temel sorunları arasında yer alan araştırmacının sübjektif olması sorunsalı bağlamında ele alınan sorunların akademik kriterlere uygun bir şekilde ve olabildiğince objektif incelemeler üzerinden analiz edilmeye çalışıldığı gerçeğinin altının çizilmesi gerekir.

Küreselleşmeden uluslararası sistemin yapısal dönüşümüne, etnik çatışmalardan çevre sorunlarına kadar mevcut sistemin temel sorunlarının ele alındığı bu çalışmada öğretim üyeleri ve diplomatlardan oluşan 21 akademisyen tarafından hazırlanan 19 makale yer almaktadır. Anılan makaleler ve yazarlar sırasıyla aşağıdaki gibidir:

1. Tek Kutupludan Çok Kutupluya Uluslararası Sistemin Dönüşümü: Dr. . Üyesi Emre Ozan.
2. Küreselleşme Sorunu: Küreselleşme Krize mi Girdi?: Prof. Dr. Ahmet Karadağ ve Doç. Dr. Fikret Birdişli.
3. Birleşmiş Milletler Sistemi ve Reform Tartışmaları: Doç. Dr. Gonca Oğuz Gök.
4. Küresel Çevre Sorunları ve Siyaseti: Dr. Öğr. Üyesi Yelda Erçandırılı.
5. Göç ve Mülteci Sorunu: Arş. Gör. Betül Gültekin.
6. Terörizm Kavramı, Nedenleri, Çeşitleri ve Tarihsel Gelişimi Bağlamında EL-KAİDE ve İŞİD Örnekleri: Dr. Öğr. Üyesi İskender Karakaya.
7. İstihbarat Savaşları: Dr. Yusuf Özer.
8. NATO'nun Dönüşümü Sürecinde Yük Paylaşımı Sorunu: Doç. Dr. Arif Bağbaşıoğlu.
9. Afrika ve Sorunları: Büyükelçi (e) Numan Hazar.
10. Sudan ve Darfur Sorunu: Dr. Öğr. Üyesi Ali Bilgenoğlu.

ULUSLARARASI KRİZ VE SİYASET ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

11. İran Nükleer Programıyla İlgili Güncel Tartışmalar: Dr. Öğr. Üyesi Özüm Sezin Uzun.
12. Güney Kafkasya'da Temel Sorunlar: Dr. Öğr. Üyesi Ali Samir Merdan.
13. Ukrayna Krizi: Dr. Öğr. Üyesi Barış Gürsoy.
14. Avrupa Birliği'nin (AB) Dağılma Sorunu: Brexit: Doç. Dr. Ekrem Yaşar Akçay.
15. Balkanlar'da Etnik Milliyetçilik: Doç. Dr. Bülent Sarper Ağır.
16. Balkanlar'daki Müslüman ve Türk Azınlığın Sorunları: Erdem Eren.
17. Balkanların Avrupa Birliği'ne Entegrasyon Sorunu: Doç. Dr. Murat Necip Arman.
18. Latin Amerika'daki Güncel Sorunlar: Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Çınar ve Serdar Çukur.
19. Kuzey Kore'nin Nükleer Güç Olma Sürecinde Dünü, Bugünü ve Yarını: Dr. Öğr. Üyesi Ümit Alperen.

Metodolojik açıdan genelden özele doğru bir sistematüğün izlendiğı ve küresel sistemin yapısından alt sistemlerde yer alan sorunlara kadar geniş bir inceleme alanının metodolojik kriterlere uygun bir şekilde ele alındığı kitap incelendiğinde uluslararası sistemin yapısal dönüşümüne ilişkin sorunsalı temel alan ve sistemik dönüşü inceleyen ve Dr. Öğr. Üyesi Emre Ozan tarafından kaleme alınan makale ilk sırada yer almaktadır. Bu makalede Soğuk Savaş sonrası tesis edilen tek kutuplu dünya düzeni ele alınmış ardından bu düzendeki Amerikan hegemonyası ve bunu geleceğine ilişkin bir tartışma yürütölmüştür. Devamında ise tek kutuplu sistemin yerini çok kutuplu bir yapıya bırakacağına dair yürütölen tartışma bağlamında çok kutuplu sistemin ana aktörleri ya da kutupları olmaya aday aktörler olan Rusya, Avrupa, Asyalı güçler başta olmak üzere sistemin yükselen aktörleri üzerinden bir inceleme yapılmıştır.

**MEHMET SEYFETTİN EROL – MUHARREM EKŞİ,
ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE GÜNCEL SORUNLAR, AKÇAĞ
YAYINLARI, ANKARA 2019, 508 S.**

Küresel Siyasetin temel sorunlarının incelendiği bir diğer çalışma olan kitabın ikinci makalesi ise Prof. Dr. Ahmet Karadağ ve Doç. Dr. Fikret Birdişi tarafından yazılan “Küreselleşme Sorunu: Küreselleşme Krize mi Girdi?” başlıklı makaledir. Bu makalede öncelikle küreselleşmeden ne anlaşılması gerektiğine dair bir tartışma yürütülmüş olup ardından küreselleşmenin ekonomik, teknolojik, siyasal, çevresel, sosyal ve kültürel boyutları ele alınmıştır. Devamında ise küreselleşmenin geçirdiği evrelerle birlikte ekonomik ve siyasal krizlerine ilişkin tespitler oraya konulmuştur.

Doç. Dr. Gonca Oğuz Gök tarafından kaleme alınan “Birleşmiş Milletler Sistemi ve Reform Tartışmaları” başlıklı makalede İkinci Dünya Savaşı sonrası tesis edilen mevcut uluslararası sisteminin temel kurumsal politik yapısı olan Birleşmiş Milletler Örgütü’nün meşruiyet sorunu ve bu bağlamda yaşanan reform tartışmaları incelenmiş olup reform önerileri ele alınmıştır.

Kitabın dördüncü makalesinde ise küresel bir sorun olarak çevre olgusu ele alınmıştır. Bu bağlamda çevre olgusuna dair siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler disiplini bağlamında düşünceler ve yaklaşımlar belirtilmiş olup reformist ve eleştirel yaklaşımlar incelenmiştir. Makalenin temel sorunsal olarak ele aldığı “çevre konusunda uluslararası işbirliğini tesis etmenin neden zor olduğu” sorusu yazar Dr. Öğr. Üyesi Yelda Erçandırılı tarafından detaylı bir şekilde tartışılmıştır.

Küreselleşme ve bölgesel düzeyde yaşanan çatışmaların bir sonucu olarak son yıllarda uluslararası politikanın en önemli gündem maddeleri arasında yer alan göç ve mülteci sorununun Arş. Gör. Betül Gültekin tarafından ele alındığı beşinci makalede uluslararası göç ve mülteci hareketlerinin tarihsel gelişimi, kavramlara ilişkin tanım sorunu, göç ve mülteci konusunun uluslararası hukuktaki yeri ve son olarak Türkiye’deki göç sorunu güncel veriler ve akademik bir perspektifte incelenmiştir.

ULUSLARARASI KRİZ VE SİYASET ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Dr. Öğr. Üyesi İskender Karakaya'nın "Terörizm Kavramı, Nedenleri, Çeşitleri ve Tarihsel Gelişimi Bağlamında EL-KAİDE ve IŞİD Örnekleri" başlıklı makalesinde kavramsal bir tartışmanın ardından terörizmin ekonomik, siyasal, sosyo-kültürel ve psikolojik nedenleri ele alınmıştır. Ardından ulusal ve uluslararası terör üzerinde detaylı bir inceleme yapılmış olup son dönemde uluslararası ilişkilerde gerek teorik gerekse pratik düzeyde en çok dikkat çeken konuların başında yer alan siber terör olgusu analiz edilmiştir. Kavramsal ve teorik tartışmanın yanı sıra makalede EL-KAİDE ve IŞİD örnekleri üzerinden somut bir inceleme de yapılmıştır.

"İstihbarat Savaşları" başlığını taşıyan kitabın yedinci makalesinde Dr. Yusuf Özer istihbarat olgusunun kavramsal incelemesiyle birlikte teorik tartışmalar üzerinden değerlendirmelerde bulunmuştur. Ayrıca istihbaratı çeşitli kıstaslar üzerinden sınıflandıran yazar son olarak günümüz yeni nesil savaşlarında sıkça başvurulan ve özellikle Soğuk Savaş döneminde de görülen istihbarat savaşlarını ele almıştır.

Uluslararası ilişkilerdeki güncel sorunları sistemsel düzeyde ele alan son makale ise Doç. Dr. Arif Bağbaşıoğlu tarafından yazılan "NATO'nun Dönüşümü Sürecinde Yük Paylaşımı Sorunu" başlıklı çalışmadır. Bu çalışmada Soğuk Savaş döneminin bir kurumu olan NATO'nun askeri, siyasi ve coğrafi dönüşümü ile birlikte son stratejik konseptte bağlı olarak gerçekleşen dönüşüm süreci incelenmiştir. Başta ABD tarafından son yıllarda tartışmaya açılan yük sorununun da ele alındığı makalede bu sorunun çözümüne ilişkin olarak "akıllı savunma" kavramı tartışılmıştır.

Kitabın diğer makalelerinde ise Afrika, Ortadoğu, Avrasya, Balkanlar, Latin Amerika ve Asya Pasifik bölgelerinde yer alan etnik temelli çatışma sorunları, sınır sorunları, nükleer silahlanmadan kaynaklı sorunlar detaylı bir şekilde incelenerek okuyucunun faydasına sunulmuştur.

Nihai olarak belirtilmesi gereken bir husus ise literatürde yeni ve henüz detaylı incelenmemiş olgu ve olayları ele alması çalışmanın özgünlüğü

**MEHMET SEYFETTİN EROL – MUHARREM EKŞİ,
ULUSLARARASI İLİŞKİLERDE GÜNCEL SORUNLAR, AKÇAĞ
YAYINLARI, ANKARA 2019, 508 S.**

açısından kayda değer bir unsur olup makalelere ek olarak kavramlar ve önemli anahtar metin okumalarının sunulması da bir diğer dikkat çeken hadisedir. Prof. Dr. Mehmet Seyfettin Erol ve Doç. Dr. Muharrem Ekşi'nin editörlüğünde hazırlanan "Uluslararası İlişkilerde Güncel Sorunlar" başlıklı bu eser yukarıda anlatılanlardan ötürü Türkçe uluslararası ilişkiler yazınında önemli bir boşluğu doldurmaya aday başarılı bir çalışma olarak ele alınabilir.